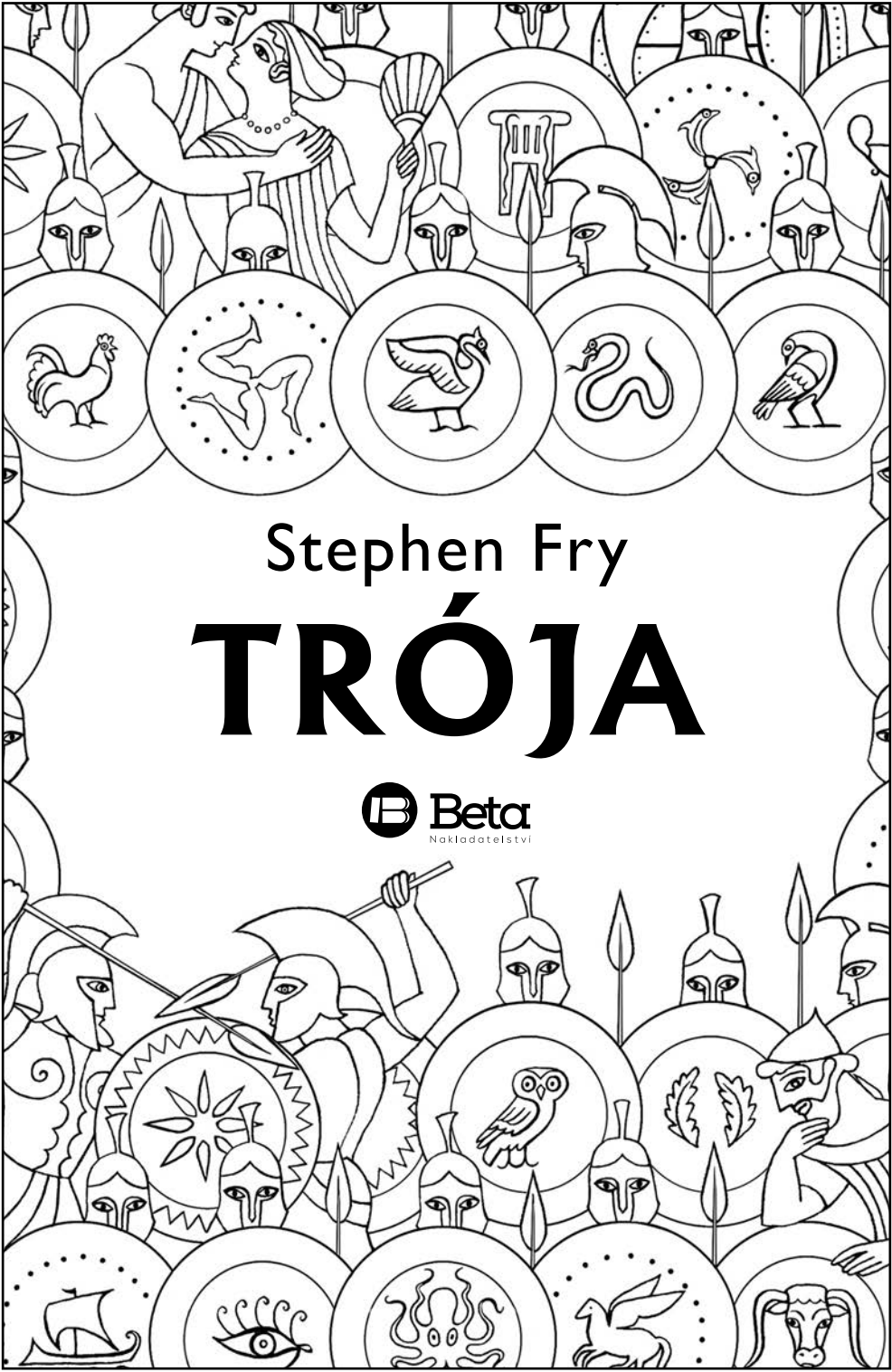

TRÓJA

Stephen Fry

TRÓJA

 Beta
Nakladatelství

◊BSAH

SLOVO ÚVODEM	15

MODLA Z NEBE

ZALOŽENÍ	19
KLETBY	23

SPÁSA A ZKÁZA

HLE, PŘICHÁZÍ HRDINA DOBYVATEL	33
HÉRAKLŮV NÁVRAT	37
BRATŘI	42
TELAMÓN V EXILU	45
PÉLEUS V EXILU	46
SVATBA A JABLKO	55
KRÁLOVNIN SEN	61
CHLAPEC, KTERÝ PŘEŽIL	64
TŘPYTIVÝ PASTÝŘ	67
SOUD	70
RODINNÉ SPORY	74
VEJCE	78
LOTERIE	81
SEDMÝ SYN	90
S DÍTĚTEM V NÁRUČI	94
OSOBY	96
PARIDŮV NÁVRAT	97

BOHOVÉ SHLÍŽEJÍ NA ZEM	107
ANCHÍSÉS (MEZIHRA)	111
ÚNOS	116
ŘEKOVÉ (AŽ NA JEDNOHO)	119
PÍSEK OSETÝ SOLÍ	122
KRÁSNÁ PYRRHA	129
ÍFIGENEIEA V AULIDĚ	134
ACHAJOVÉ	143
NA PUSTÉM OSTROVĚ	145

ILIUM

NA OBZORU	153
NA OLYMPU	154
TRÓJANÉ	158
POSELSTVÍ	159
PŘEDMOSTÍ	163
BOJOVÉ LINIE	167
PATOVÁ SITUACE	168
PALAMÉDÉS	170
TROILUS A KRESSIDA	173
ÁINEIÁS, ACHILLES, ÁIÁS, AGAMEMNÓN – DRANCOVÁNÍ KRAJE	174
CHRYSÉIS A BRISÉIS	176
AGAMEMNÓNŮV SEN	184
BOJ MUŽE PROTI MUŽI	191
DIOMÉDÉS VS. BOHOVÉ	193
HEKTÓR A ÁIÁS	198
KARTA SE OBRACÍ	202
VÝPRAVA ZA ACHILLEM	205
NOČNÍ HLÍDKA	207
AGAMEMNÓN A HEKTÓR BOUŘÍ	209
FALEŠNÝ ACHILLES	211
ACHILLOVA ARISTEIA	222
ACHILLES A HEKTÓR	224

POHŘEB PATROKLA A HEKTÓRA	228
AMAZONKY A ETIOPANÉ PŘICHÁZEJÍ NA POMOC	231
ACHILLOVA PATA	237
ACHILLOVA ZBROJ	239
PROROCTVÍ	244
PODIVNÁ NÁVŠTĚVA	248
ZLATÝ CHLAPEC	251
HÉRAKLOVY ŠÍPY	253
TRÓJSKÉ ŠTĚSTÍ	258

STŘEŽTE SE ŘEKŮ...

ÚSVIT	267
PLÁN...	271
KŮŇ	275
V ÚTROBÁCH OBRA	282
HELENINY HLASY	286
KONEC	291

DODATEK

MÝTY A REALITA 1	305
MÝTY A REALITA 2	308

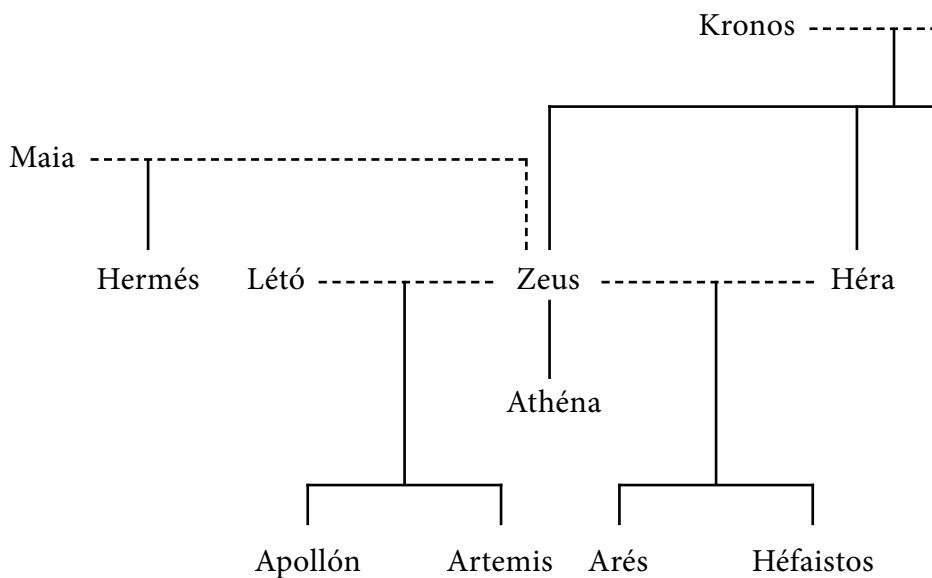
SEZNAM POSTAV

BOHOVÉ A NETVOŘI	321
ŘEKOVÉ	332
TRÓJANÉ A JEJICH SPOJENCI	351
PODĚKOVÁNÍ	363

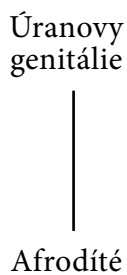
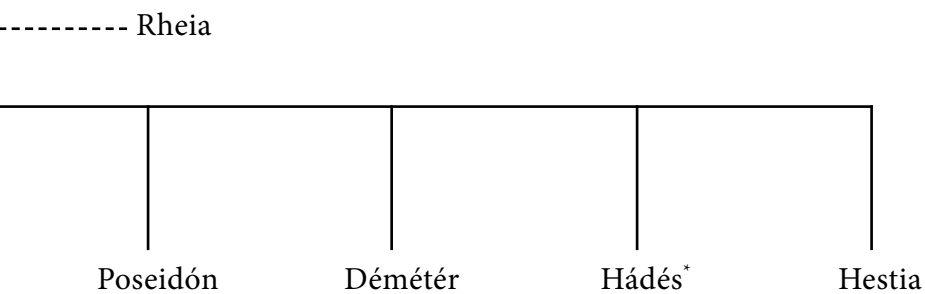

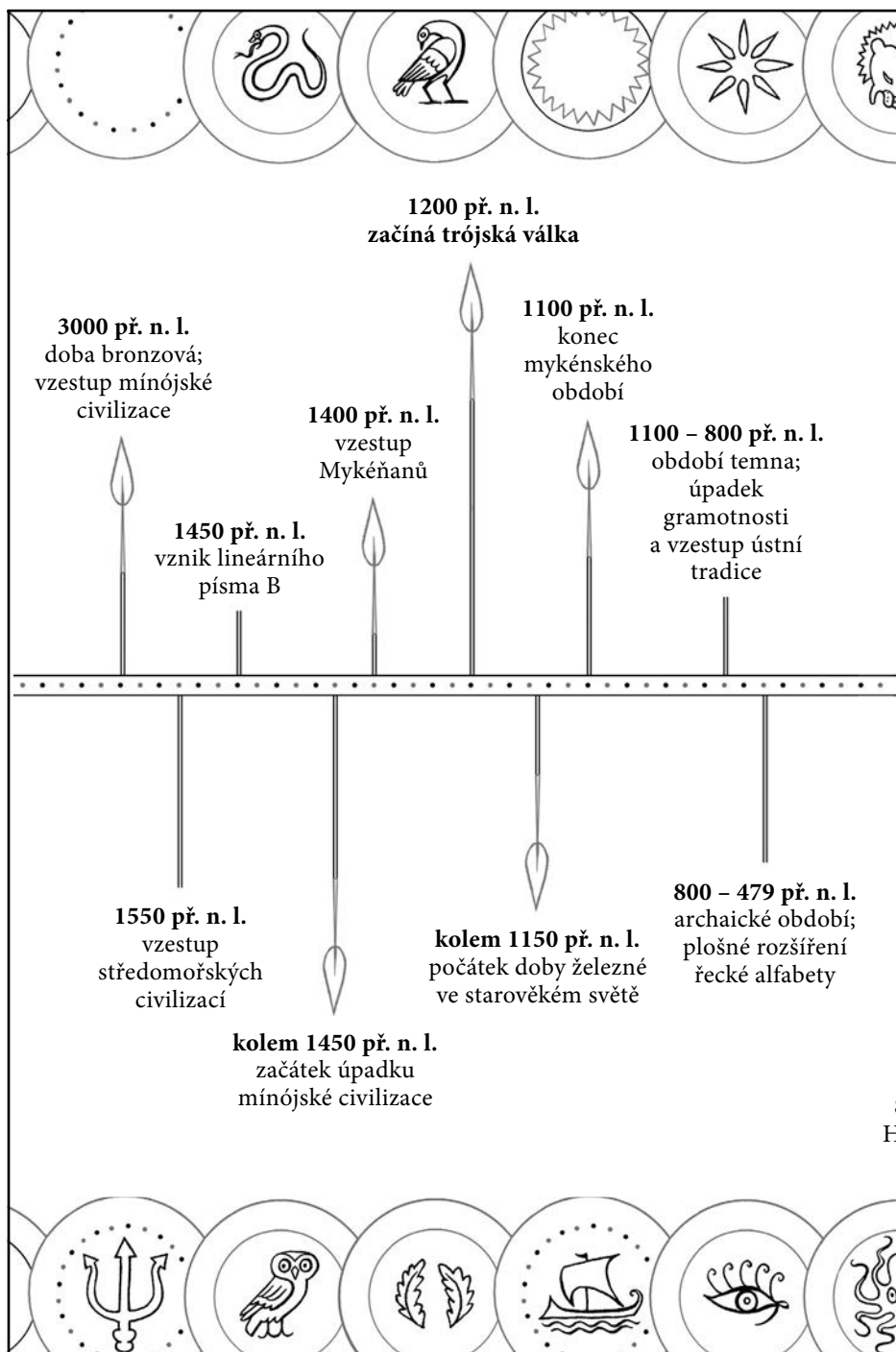

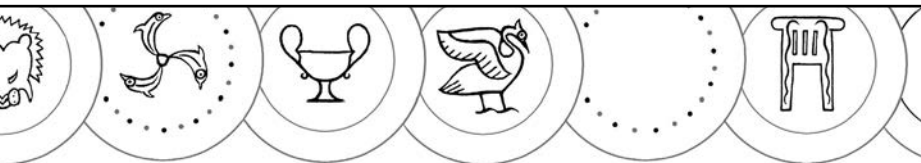
OLYMPANÉ

* Hádés prakticky neopouští podsvětí, a tak čistě technicky nepatří mezi Olympany

480 – 323 př. n. l.
klasické období

146 př. n. l.
Řecko se dostává pod
nadvládu Říma

776 př. n. l.
první olympijské hry

323 př. n. l.
umírá Alexandr Veliký

490 – 479 př. n. l.
řecko-perské války;
490: Maratón,
480: Thermopyly,
480: Salamína,
479: Plataje

323 – 146 př. n. l.
helénské období

431 – 404 př. n. l.
peloponéská válka

800 př. n. l.
Homér skládá
Iliadu

44 př. n. l.
zavražděn Julius
Caesar

Copyright © Stephen Fry, 2020

Jacket illustration © Sarah Young

Illustrations © Barbora Kepičová

Translation © Tomáš Bíla, 2021

Original English title: TROY

Copyright © for Czech edition Pavel Dobrovský – BETA s.r.o., 2021

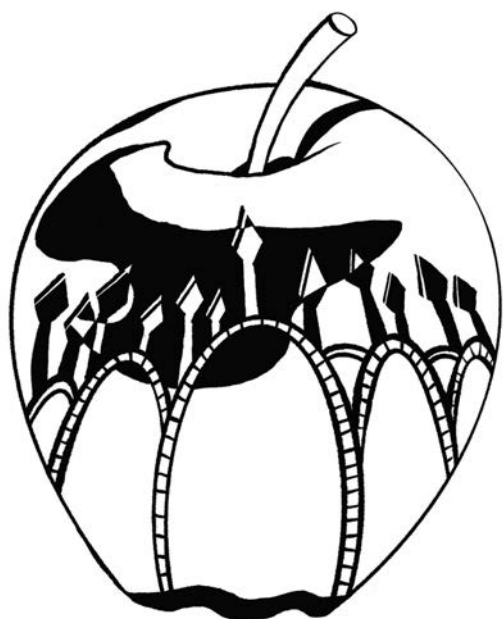
All rights reserved. (Všechna práva vyhrazena.)

ISBN

SLOVO ÚVODEM

Zrození bohů i tomu, jak povstali první lidé, jsem se věnoval knihu *Mýty*. Její volné pokračování *Hrdinové* líčilo slavné skutky, putování a dobrodružství smrtelných hrdinů, jakými byli Perseus, Hérakles, Iásón a Théseus. Není nutné mít ty knihy přečtené, abyste se mohli pustit do téhle; na místech, kde se mi to zdá užitečné, uvádím v poznámkách pod čarou odkazy na pasáže v předchozích dvou svazcích, kde se lze dočíst o některých událostech či osobách, ale k tomu, abychom mohli společně vytáhnout k Tróji, hlubokou znalost řecké mytologie nebudete potřebovat. Zvláště na začátku knihy vám budu občas připomínat, že není nutné zapamatovat si všechna jména osob, místní názvy a příbuzenské vztahy. Abychom se dostali do obrazu, popisuji u mnoha významných rodů a království jejich počátky, ale ujišťuji vás, že až začneme spřádat hlavní děje, promění se tenhle zašmodrchaný uzel v přehlednou tkalcovskou osnovu. Na konci knihy najdete dvoudílný dodatek, který vám pomůže najít odpověď na otázku, kolik z toho, o čem si budeme vypravovat, je mýtus, a kolik historie.

MODLA Z NEBE

Trója. Nejnádhernejší království na celém světě. Perla Egejského moře. Zářné Ilium, město, které povstalo a padlo ne jednou, ale dvakrát. Brána na cestě na barbarský východ. Království zlata a koní. Rodiště proroků, králů, hrdinů, bojovníků a básníků. Pod ochranou ARÉA, ARTEMIS, APOLLÓNA a AFRODÍTÉ zůstávala po léta vzorem všeho, čeho je možné dosáhnout v míru i ve válce, v obchodu a politice, v lásce a umění, státnictví, duchovnu i občanském soužití. Když padla, zůstala po ní ve světě lidí zející rána, kterou se možná nikdy nepodaří zacelit, leda ve vzpomínkách. Básníci musí ten příběh znovu a znovu opěvovat a předávat jej z generace na generaci, protože přijdeme-li o Tróju, přicházíme tím zároveň o kousek sebe sama.

Abychom pochopili pád Tróje, musíme pochopit její zrod. Pozadí našeho příběhu je značně spleť. Objevuje se v něm spousta míst, osobností a rodů. Není nutné si zapamatovat každé jméno, příbuzenský vztah či sňatek, každé království a provincii. Příběh z nich postupně vyplyne a ta podstatná jména vám, slibuji, utkvějí v paměti.

Všechno na světě, a tedy i Trója, má svůj počátek i konec u DIA, Krále bohů, vládce na Olympu, Hromovládce, Shromažďovače mraků a Pána bouří.

Před dávnými a dávnými časy, téměř před úsvitem dějin smrtelníků, se Zeus spojil s Élektrou, překrásnou dcerou Titána Atláse a mořské nymfy Pleioné. Élektra dala Diovi syna, DARDANA, který putoval po Řecku a ostrovech v Egejském moři a hledal mís-

to, kde by mohl založit a vychovat svou vlastní dynastii. Nakonec zakotvil na íónském pobřeží. Pokud jste Íónii nikdy nenavštívili, měli byste vědět, že to je země na východ od Egejského moře dříve nazývaná Malá Asie, ale dnes označovaná jako turecká Anatolie. Nacházela se tam veliká království Frýgie a Lýdie, ale ta už byla obsazená a měla své vladařské rody, a tak se Dardanos usadil na severu na poloostrově jižně od Hellespontu, oné úžiny, do které Hellé spadla ze hřbetu zlatého berana. O mnoho let později tudy Iásón proplouval na své dlouhé cestě pro zlaté rouno právě z toho berana a zamilovaný Leandros každou noc plaval přes Hellespont, aby mohl být se svou milou Hérou.¹

Město, které tu Dardanos založil, se – pro nedostatek vynalézavosti a ještě větší nedostatek skromnosti – jmenovalo Dardanos, přičemž celé království dostalo název Dardanie.² Po smrti krále zakladatele mu vládl Ílos, nejstarší z jeho tří synů, ale zemřel bez dědice a zůstavil trůn svému bratrovi, prostřednímu synovi ERICHTHONIOVI.³

Erichthoniova vláda dala zemi dlouhé období míru a prosperity. Krajinu na úpatí hory Ídy zavraždovaly řeky laskavých říčních bohů Simoeida a Skamandra, které celé Dardanii zajišťovaly dobrou úrodu. Z Erichthonia se postupem času stal nejbohatší

¹ Příběhy o Hellé, zlatém beranovi a Iásónovi najdete v *Hrdinech* (str. 191) a tragédii Hérou a Leandra v *Mýtech* (str. 347). I později v dějinách byla tato úžina, jež dnes po Dardanovi nese jméno Dardanely, dějištěm ukrutných bojů o město na poloostrově, za dob starého Řecka zvané *Kalli Polis* (Krásné město), je dnes známé jako Gallipoli.

² Podle některých verzí Dardanos anektoval, pohltil, nebo dokonce dobyl již existující království, které založil král Teukros, syn říčního boha SKAMANDRA a oreády, neboli horské nymfy Ídaii. Nezaměňujme tohoto Teukra za lučištníka téhož jména, se kterým se setkáme později. V dílech pozdějších básníků a historiků byli Trójané někdy označováni za Teukrovce.

³ Po nejmladším z Dardanových synů, Ídaiovi, se jmenuje hora Ída, nejvyšší z vrcholků jižně od Dardanie.

člověk v celém známém světě a proslavil se svým stádem tří tisíc klobyl s bezpočtem hříbat. Boreás, bůh severního větru, na sebe vzal podobu divokého hřebce a zplodil s Erichthoniovými klisnami pozoruhodné plemeno závodních koní. Tihle hřebecí byli tak hbití a lehkonozí, že dokázali procválat obilným polem, aniž by v něm zlomili jediný klas. Aspoň se to o nich říkalo.

Koně a bohatství. Kdykoli se začneme bavit o Tróji, skončíme u úžasných koní a nezměrného bohatství.

ZALOŽENÍ

Po Erichthoniově smrti nastoupil na trůn jeho syn TRÓS. Ten měl dceru Kleopatru a tři syny, Íla (pojmenovaného na počest po svém prastrýci), Assarka a GANYMÉDA. Příběh prince Ganyméda je dobře znám. Byl to tak krásný mladík, že nezkrutitelná touha po něm ovládla samotného Dia. Vzal na sebe podobu orla, snesl se k zemi a vynesl jinocha na Olymp, kde sloužil jako Diův milovaný společník a číšník. Aby Tróovi ztrátu syna vynahradil, poslal za ním Zeus HERMA, který mu jako dar přinesl dva božské koně tak lehké a rychlé, že dokázali cválat po vodní hladině. Trós se nechal utěšit krásou těch kouzelných tvorů a Hermovým ujištěním, že Ganymédes byl povýšen mezi nesmrtelné.⁴

Byl to Ganymédův bratr, princ Ílos, kdo založil nové město pojmenované na počest jejich otce Trója. Na Frýžských hrách zvítězil v zápasnické soutěži a jeho odměnou bylo padesát mladíků a padesát panen, ale – hlavně – jalovice. Velmi výjimečná jalovice, kterou měl Ílos podle rady orákula použít k založení nového města.

⁴ Číšník bohů žije dokonce *dva* věčné životy na noční obloze – jako souhvězdí Vodnáře, nosiče vody, a jako měsíc svého milence Jupitera (všechny planety nesou jména bohů v jejich latinské podobě).

„Tam, kde kráva ulehne, tam založ své město.“

Pokud Ílos znal příběh o KADMOVI – a kdo by ho neznal? –, určitě věděl, že Kadmos a Harmonia, rovněž podle instrukcí orákula, následovali krávu a čekali, kde zvíře ulehne na znamení toho, že právě tam mají založit budoucí Théby, první z mocných městských států starého Řecka. Může se nám zdát, že nechávat výběr v tak důležité otázce na kravách je pošetilý a bizarní nápad, ale když se nad tím zamyslíme, ukáže se, že to zase tak nerozumné není. Kde má vyrůst město, tam je zapotřebí bohatých zdrojů masa, mléka, kůže a sýra pro jeho obyvatele, ani nemluvě o dostatku silných tažných zvířat – volů na orání polí a tahání povozů. Pokud se krávě někde zalíbí natolik, že se tam rozhodne zůstat, bude to patrně místo, které stojí za úvahu. Každopádně Ílos nelenil a následoval krávu, kterou vyhrál ve Frýgii, daleko na sever do Troády,⁵ přes svahy hory Ídy na rozlehlou pláň Dardanie. A právě zde, nedaleko od místa, kde Ílův pradědeček založil své první město Dardanus, jalovice konečně ulehla.

Ílos se rozhlédl kolem sebe. Bylo to dobré místo pro založení města. Na jihu se zdvíhal masiv hory Ídy a o něco dál na severu se dala tušit úžina Hellespontu. Na západě se třpytilo modravé Egejské moře a napříč zelenou, úrodnou planinou se klikatily řeky Simoeis a Skamandr.

Ílos poklekl a modlil se k bohům, aby mu dali znamení, že se rozhodl správně. Okamžitě se mu dostalo odpovědi: Z nebe sletěl veliký kus dřeva a kousek od něj se zaryl do země, až se zvedl obláček prachu. Byla to socha veliká asi jako desetileté dítě.⁶ Znázor-

⁵ Celý poloostrov byl – rovněž na počest Tróa – někdy nazýván Troáda.

⁶ Tři starořecké kubyty čili lokty, tedy přibližně metr čtyřicet. Dřevěné modly tohoto typu, ztělesňující nějaké božstvo (většinou bohyni), se nazývaly *xoanon*.

ňovala PALLAS ATHÉNU, která v jedné pozdvižené ruce držela oštěp a ve druhé přeslici s větrem, což symbolizovalo umění války i řemesla míru, nad nimiž šedooká bohyně bděla.

Ílos při pohledu na tak posvátný předmět okamžitě přišel o zrak. Byl však moudrý a znal úradky Olympanů dost dobře na to, aby nepropadl panice. Padl na kolena a začal děkovat nebesům. Po týdnu vytrvalých modliteb se mu zrak vrátil. Překypoval novou energií a zápalem a hned začal vyměřovat základy svého nového města. Rozvrhl ulice tak, že se jako loukotě kola sbíhaly v jediném bodě, kde měl stát ústřední chrám zasvěcený bohyni Athéně. Do vnitřní svatyně chrámu umístil dřevěnou sošku Pallas Athény, která mu spadla z nebe – *xoanon*, trójské štěstí, symbol a důkaz božského požehnání městu. Dokud tento posvátný totem zůstane nedotčen, bude Trója přetrvávat a vzkvétat. Tak tomu Ílos věřil. A věřili tomu i lidé, kteří s ním přitáhli město vybudovat a osídlit. Palladinu dřevěnou podobiznu nazvali PALLÁDIEM a po Ílově otci dali svému městu i sobě nová jména Trója a Trójané.

Tak to bychom měli rodovou linii zakladatelů od Dardana přes jeho syny Íla Prvního a Erichthonia, jehož syn Trós přivedl na svět Íla Druhého, podle kterého se Tróji někdy říkalo také Ilium nebo Ilion.⁷

KLETBY

V Iónii žil ještě jeden královský rod, o kterém bychom si měli něco povědět, protože má pro náš příběh vskutku zásadní význam. Možná už znáte příběh krále TANTALA, který vládl v Lýdii, království ležícím na jih od Tróje. Tantalus předložil bohům

⁷ Odtud název Homérova eposu *Ilias*.

guláš, který uvařil z vlastního syna PELOPA.⁸ Bohové ovšem mladého Pelopa znovu poskládali, vrátili mu život a POSEIDÓN z krásného mladého prince učinil svého číšníka a milence. Dal mu darem vůz tažený okřídlenými koňmi, kvůli kterému na sebe ovšem Pelops přivolal kletbu, kvůli které... Kvůli které to vlastně všechno začalo...

Íla Tantalův zvrhlý skutek pobouřil stejně jako všechny ostatní, a tak proti němu vytáhl s vojskem, aby ho vyšťval ze země. Člověk by čekal, že proti tomu Pelops nebude nic namítat, koneckonců ho Tantalos, jeho vlastní otec, zabil a uvařil v kotli, aby pokořil Olympany, ale kdepak. Sotva Pelops dosáhl plnoletosti, sesbíral vojsko a zaútočil na Íla. Byl ovšem snadno poražen. Opustil tedy Iónii a usadil se v zemi daleko na západ, na poloostrově pevninského Řecka, který dodnes nese jméno „Pelopův ostrov“ – Peloponés. Právě tahle krajina dala vzniknout všem legendárním královstvím a městům, jako byla Sparta, Mykény, Korint, Epidauros, Troizéna, Argos a Písa. Tedy pochopitelně ne ta italská Písa s tou šikmou věží, nýbrž řecký městský stát, ve kterém v době, kdy sem Pelops dorazil, vládl král OINOMASOS, syn boha války Aréa.

Oinomaos měl dceru jménem HIPPODAMEIA, jejíž krása a urozený původ přivábily zástupy nápadníků. Král se ovšem bál proroctví, podle kterého měl zahynout rukou svého zetě. Tehdy ještě neexistovaly kláštery, kam by se nepohodlné dcery daly zavřít na celý život, a tak si vymyslel jiný způsob, jak zajistit, aby zůstala starou pannou: Dal rozhlásit, že Hippodameiinu ruku získá jedině ten, kdo krále porazí v závodě vozatajů. Byl v tom ovšem háček. Odměnou za vítězství byl sňatek s princeznou, ale za *porážku* měl nápadník zaplatit životem. Oinomaos si byl jistý, že na

⁸ Zeus potrestal Tantara věčným utrpením v podsvětí: vodu a ovoce měl vždy téměř na dosah, ale přesto trpěl hladem i žízní, čímž obohatil náš jazyk o sousloví „Tantalova muka“. Viz *Mýty*, str. 258.

světě není lepšího vozataje, než byl on sám; z toho odvozoval jistotu, že se jeho dcera nikdy neprovdá a on tak nezíská zetě, který by jej podle věštby připravil o život. I přes krutou daň, která se za prohru platila, a přes Oinomaovu pověst vynikajícího vozataje se našlo osmnáct statečných mladíků, kteří výzvu přijali. Hippodameia byla překrásná a vyhlídka na manželství s ní a vládu nad bohatým městským státem Písa byla velice lákavá. Osmnáct mladíků se s Oinomaem utkalo a osmnáct jich porazil; jejich hlavy v různém stádiu rozkladu zdobily kůly po obvodu hippodromu.

Když Pelops, vyštvaný z domova v lýdském království, dorazil do Písy, Hippodameia mu okamžitě učarovala. Jakkoli věřil svým vlastním dovednostem, usoudil, že nebude na škodu, když požádá o pomoc svého někdejšího milence Poseidóna. Bůh moří a koní mu z vln poslal vůz a dva okřídlené hřebce nevídané síly a rychlosti. A aby si Pelops všechno ještě jednou pojistil, uplatil Oinomaova vozataje MYRTILA, syna Hermova, aby mu pomohl zvítězit. Za příslib poloviny Oinomaova království a první noci s Hippodameiou (ze které sám nedokázal spustit oči) se Myrtilus večer před závodem vplížil do stájí a vyměnil bronzové zákolníky, které zajišťovaly kola Oinomaova vozu na ose, za „kolíky“ vyřezané z vosku.

Druhý den, když závod začal, se mladý Pelops rychle ujal vedení, ale král Oinomaos ovládal své koně s takovou zručností, že na něj brzy začal dotahovat. Už byl skoro u Pelopa a zdvihl oštěp, aby mu zasadil smrtící ránu, když voskové zákolníky povolily, kola z králova vozu odpadla a Oinomaos, pevně svírající otěže, byl usmýkán k smrti vlastním spřežením.

Myrtilus se přihlásil o to, co považoval za svou spravedlivou odměnu – o první noc s princeznou –, ale Hippodameia si běžela stěžovat Pelopovi, který Myrtila svrhl z útesů do moře. Než ho vlny pohltily, proklel královský vozataj Pelopa i veškeré jeho potomstvo.

Myrtilus nepatří mezi nejznámější řecké hrdiny, ale ta část Egejského moře, kde se utopil, nese dodnes název Myrtské moře. Když místní lidé vylovili jeho tělo z vln, nabalzamovali je a uložili do chrámu jeho otce Herma, kam mu ještě po dlouhá léta každoročně přinášeli oběti. Tolik úcty pro chtíčem ovládaného slabocha, který přijal úplatek a zradil svého krále.

Ale to prokletí Pelopova rodu. Tahle kletba je opravdu důležitá. Protože Pelops a Hippodameia měli děti. A ty zase měly další děti. A jak ještě uvidíme, Myrtilova kletba dopadla i na ně.

Pokud tenhle příběh, příběh o Tróji, má nějaký význam nebo mravní ponaučení, pak je to stará a prostinká pravda, že každý skutek má své následky. To, co udělal Tantalos, znásobené tím, co udělal Pelops... Skutky těchto dvou přivolaly zkázu na rod, který se měl stát nejvýznamnější vladařskou dynastií celého Řecka.

Ale i rod vládnoucí v Tróji se tou dobou chystal přivolat na sebe kletbu...

Po smrti krále Íla usedl na trůn jeho syn LÁOMEDÓN. Zatímco Ílos byl zbožný, svědomitý, pracovitý, čestný a prozíravý, jeho následník se ukázal být hamižný, ctižádnostivý, neschopný, zahálčivý a lstivý. Z touhy po moci a bohatství chtěl Tróju dál rozšiřovat, obehnat ji vysokými hradbami a vystavět v ní věže a vížky ze zlata, aby jeho město bylo tím největším skvostem, jaký svět kdy viděl. Jenže než aby se toho úkolu chopil sám, udělal Láomedón něco, co nám může připadat zvláštní, co však bylo docela dobře možné v dobách, kdy bohové a lidé ještě obývali svět společně: Zadal tu práci dvěma bohům, Apollónovi a Poseidónovi. Olympané se práci na zakázku nebránili a oba se pustili do díla se silou a dovedností skutečně božskou. Přinášeli obrovské žulové balvany a opracovávali je do úhledných kvádrů, ze kterých vystavěli úžasné blyštivé hradby. V krátkém čase byli hotovi a na ilijské pláni hrdě stála nová, opevněná Trója, velkolepé a nedobytné mě-

to, kterému na světě nebylo rovno. Ale když Apollón a Poseidón předstoupili před Láomedóna a dožadovali se sjednané odměny, provedl jim to, co někteří zákazníci řemeslníkům dělají dodnes. Zamračil se, zakroutil hlavou a založil si ruce v bok.

„Ne, ne, ne,“ prohlásil. „Támhle jsou hradby nakřivo, a já chtěl rovné. Jižní brána vypadá úplně jinak, než jsme se domlouvali. A ty pilíře! To je úplně špatně. Kdepak, nezlobte se na mě, ale za takovou práci vám nemůžu zaplatit.“

Říká se, že hlupák a jeho peníze si brzy dají sbohem, ale spíš by se mělo říkat, že ten, kdo se s penězi odmítá rozloučit, je největší hlupák ze všech.

Pomsta podvedených bohů na sebe nenechala dlouho čekat a byla nelítostná. Apollón zasypal město smrště morových šípů, před kterými je neochránily ani vysoké hradby, a za pár dnů už se po ulicích Tróje rozléhalo sténání a pláč, protože nebylo rodiny, kde by někdo neonemocněl a nezemřel. Poseidón zároveň vyslal do Hellespontu obrovskou mořskou příšeru, která znemožnila lodím připlouvat do přístavu, takže město přišlo o obchod a cla, která byla základem jeho prosperity.

Proti hněvu bohů nepomáhalo ani posvátné Palládium.

Zoufalí občané zamířili do Láomedónova paláce a dožadovali se pomoci. Král se obrátil na své kněží a věštce, a ti mu dali jednomyslnou odpověď.

„Je pozdě snažit se bohy usmířit zlatem, které jsi jim zůstal dlužen, králi. Nyní už je usmíří jen jedině. Musíš mořskému netvorovi obětovat svou dceru HÉSIONÉ.“

Láomedón měl spoustu dětí.⁹ Přestože Hésioné patřila mezi jeho nejmilejší, jeho vlastní krev pro něj byla cennější než jeho

⁹ Jedním z nich byl TÍTHÓNOS, který se oženil s ÉÓS, bohyní ranních červánků, a dostal od Dia darem nesmrtelnost – ne však věčné mládí. Títhónos tedy stárá a stárá, až jej Éós nakonec proměnila ve cvrčka. Viz *Mýty*, str. 313–314.

vlastní krev (jistě rozumíte) a věděl, že kdyby nedal na rady věšt-ců, rozčilení Trójané by ho roztrhali na cucky a pak jeho dceru obětovali stejně.

„Dobrá tedy,“ řekl, ztěžka si povzdychl a mávl rukou.

Hésioné odvedli na mořský břeh a přikovali ji ke skále, kde měla čekat na smrt v čelistech mořského netvora.¹⁰

Celá Trója se zatajeným dechem přihlížela.

¹⁰ Stejný osud potkal i etiopskou princeznu Andromedu, kterou zachránil HÉRA-KLŮV prapradědeček (a nevlastní bratr) PERSEUS. Viz *Hrdinové*, str. 53.